

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. II. An sit in Deo voluntas generalis, & antecedens salvandi omnes
homines, post Adæ lapsum, subindeque Christus pro omnibus hominibus
mortuus sit?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

metaphoricè significari vult id quod propriè vult. Et in quaestionibus disputatis quaest. 23. de voluntate Dei, art. 3. in resp. ad 6. sic habet: Sciendum est quod voluntas significat tribus modis se habet ad voluntatem beneplaciti: quaedam enim est voluntas signi, qua nunquam incidit in idem cum voluntate beneplaciti, sicut permissio quâ permissu mala fieri, cum mala fieri nunquam velit: quaedam semper in idem incidit, sicut operatio; quaedam verò quandoque incidit, & quandoque non, sicut preceptum, prohibitio, & consilium.

ARTICULUS II.

An sit in Deo voluntas generalis, & antecedens salvandi omnes homines, post Adæ lapsum, subindeque Christus pro omnibus hominibus mortuus sit?

17. **N**egat Janfenius libro 9. & 10. de gratia Christi Salvatoris, ubi docet Deum ante peccatum Adæ, omnibus ac singulis hominibus æternam voluisse conferre beatitudinem, voluntate generali & antecedenti, ex eaque in statu innocentie profluxisse in primos parentes auxilia sufficientia, subdita ipsorum voluntati, quantum ad efficaciam & usum, & subindeque talem voluntatem in eo statu fuisse perutilem: sed non posse statui voluntatem generalem, quâ Deus omnes homines in damnatione primi peccati positos, velit salvos fieri, & quâ omnibus præparat remedia & auxilia generalia ad salutem necessaria. Uade ibidem asserit, voluntatem antecedentem homines salvandi post Adæ lapsum (si quæ in Deo sit) nihil aliud esse quàm nudam velleitatem, qualem Deus habet erga jam damnatas creaturas, sive homines, sive Angelos; quâ non obstante potest Deus aliquos nolle salvos fieri, ac se ipsa non vult, eos scilicet qui re ipsa damnantur, quos idcirco ait destituisse medius ad salutem sufficientibus. Eandemque ob causam docet libro 3. cap. 21. Christum non esse mortuum pro redemptione & salute æterna omnium hominum, sed tantum electorum: pro salute autem aliorum, non magis sanguinem sudasse, aut etiam orasse, quàm pro salute ipsius diaboli. Verba ejus hæc sunt. *Christus pro infidelium in infidelitate morientium, aut justorum non perseverantium salute mortuus non est, nec sanguinem sudavit, nec seipsum redemptionem dedit, nec Patrem oravit; imò non magis pro æterna liberatione ipsorum, quàm pro diaboli deprecatus est.*

Huic doctrine Janfenij aliquo modo favent Gregorius Ariminensis, & Vazquez: licet enim voluntatem generalem & antecedentem salvandi omnes post Adæ lapsum in Deo agnoscant, eam tamen nolunt comprehendere parvulos in utero matris decedentes; cum eis Deus nullum præbeat pro remissione peccati originalis remedium; subindeque tenentur asserere, Christum pro illis parvulis non esse mortuum.

**

Conclusio affirmativa statuitur, & testimoniis Scripturæ, & SS. Patrum roboratur.

Dico igitur: Deum voluntate generali & antecedenti, velle omnes homines, etiam post Adæ lapsum, salvos facere.

Probatur primò ex celebri illo Apostoli testimonio 1. ad Timoth. 2. *Deus vult omnes salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.* Ubi in primis testimonem esse de hominibus ut sunt in statu naturæ lapsæ, potest; Tum quia Paulus loquitur de hominibus prout nunc sunt, vult enim fieri pro eis orationes & obsecrationes ad Deum: nunc autem omnes homines sunt in statu naturæ lapsæ. Tum etiam, quia si Apostolus loqueretur tantum de voluntate nos salvandi in obedientia Adæ innocentis, non dixisset, Deus vult omnes homines salvos fieri, sed vult salvos fieri: ita enim in præterito exprimitur Dei voluntas, cum præterit tempus completionis illius: sicut non dicimus nunc de Angelis malis, Deus vult, sed tantum vult illos salvos facere. Adde quòd Paulus ibidem ait, Christum ad hanc voluntatem Dei implendâ, obtulisse redemptionem pro omnibus: Atqui redemptio supponit lapsum in originale: Ergo loquitur de hominibus ut sunt in statu naturæ lapsæ, & peccato originali vitia.

Secundò Apostolum non loqui de simplici velleitate & nuda complacentia, qualem Deus habet circa merè possibilia manifestum est, quandoquidem jubet ut oremus pro omnium hominum salute: stultum vero esset pro merè possibilibus, v.g. pro conversione demonum, vel alterius mundi creatione orare.

Tertiò, Licet verba illa Apostoli, intellecta de voluntate efficaci & consequente, explicari debeant per distributionem accommodatam, vel de universalitate incompleta, qualiter ea Augustinus, Gregorius, & alique SS. Patres locis citatis referendis exponunt; si tamen intelligantur de voluntate antecedenti & inefficaci, ea debere intelligi de singulis generum, & per distributionem completam, constat non solum auctoritate Damasceni, hunc locum Apostoli in hoc sensu intelligentis, sed etiam ex ipso Apostolo; qui enim diluculus exigit, ut propositio illa, *Deus vult omnes homines salvos fieri*, generaliter & de omnibus ac singulis hominibus intelligatur: nam immediate antea oblectat ut oremus pro omnibus: *Hos enim bonum est* (inquit) *& acceptum coram Salvatore nostro Deo, quos omnes homines vult salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.* In quibus verba particula universalis, *omnis*, sine dubio eodem sensu in utroque membro propositionis accipienda est, ne Paulus loquatur a quo vocè in tam brevi contextu, ne ipsius ratio minimè idonea sit. Ita ut sicut orandum est pro omnibus hominibus generaliter, & sine exceptione (ut nemo negat esse de mente Apostoli, & ex charitate debet) ita Deus velit omnes homines generaliter & sine exceptione salvos fieri. Idque magis confirmat duplex ratio immediate post subiecta ab Apostolo, quâ probat Deum velle omnes homines salvos fieri: *Vnus enim Deus* (inquit) *unus & mediator Dei & hominum homo Christus Jesus, qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus.* Quæ verba exponens Cajetanus, sic ait: *Ex hoc quòd unus*

Dei omnia hominum curam illi uni... non aliquos, sed omnes

Eadem veritas ex generali Christi redemptione manifestatur.

Hoc argumentum tangitur a Cajetano verbis supra relatis, potestque sub hac forma breviter proponi.

Duplici evasione conatur Jansenius tam aperta Scripturae testimonia eludere. In primis dicit, his locis solum significari, mortem Christi esse pretio & valore per se sufficientem pro omnibus, at non ordinatione Christi, & Dei, oblatam esse pro omnibus.

Secundo respondet, quod quando Christus dicitur mortuus pro omnibus, hoc non debet intelligi pro singulis generum, sed pro genere singulorum ita ut pro aliquo ex quocumque genere, statu, & conditione, non vero pro omnibus, & singulis in individuo, & in particulari mortuus fuerit.

Verum utraque haec evasio pugnat videtur contra definitionem Tridentini sess. 6. cap. 3. ubi definit Christum mortuum esse pro omnibus, in consensu in quo negabatur a Calvinio: Calvinus autem negabat Christum esse mortuum pro omnibus, quantum ad sufficientiam pretij, neque etiam pro aliquibus ex omni genere & conditione; nam in caput 17. Joannis, utraque evasione utitur ad explicanda Scripturae loca, in quibus dicitur Christum esse mortuum pro omnibus: Ergo &c.

Præterea utraque haec responsio efficaciter confutari potest. Nam contra primam instari potest, quando dicitur Christum dedisse se metipsum redemptionem pro aliquo, hoc ita intelligi, & explicari debet, ut significetur Christum se dedisse in redemptionem, & gratiam illius, & ad ejus utilitatem & salutem: particula enim pro applicatur causae finali cui, ut colitur quando dicitur, quod medicus venit in domum pro salute infirmi; sensus enim est, illum venisse in eius commodum, & utilitatem & ad procurandam illi sanitatem; unde cum Scriptura locis citatis dicit Christum mortuum esse pro omnibus.

Item Ignatius Martyr Episc. ad Philadelph. dicit, Amatores hominum esse Deum nostrum, & velle omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire, propter nos & Salem urbis facit super bonos & malos, & plures pro justis & impiis. Et Origenes libro 4. contra Celsam paulo post initium, JESUM vocat medicum universarum, quantum in ipso est; Salvator enim venit omnibus hominibus.

Eandem veritatem tradit Augustinus libro de Spiritu & littera quem scripsit contra Pelagianos, cap. 33. dicens: Vult Deus omnes homines salvos fieri, & in agnitionem veritatis venire, non sic tamen ut adimat libertatem arbitrii, quo bene vel male utentes suspensim judicentur. Et Prosper in resp. ad objectionem Viacentij, ubi ait: Sincerissime credendum acque proficendum est, Deum velle ut omnes homines salvi fiant: Si quidem Apostolus, cujus ista sententia est, absolutissime præcipit quod in omnibus Ecclesiis profitemur custoditur; ut Deo pro omnibus hominibus supplicemus. Etiam resp. ad objectionem Gallorum sent. 2. hæc scribit: Qui dicit quod non omnes homines velit Deus salvos fieri, sed certum numerum predestinatorum, dicitur loqui tam loquendum est de altitudine infiniti gratia Dei, qui & omnes vult salvos fieri, atque ad agnitionem veritatis venire. Idem docet in libro de vocatione Gentium, nam libro 2. cap. 21. hæc scribit: Sive igitur novissima contemplerur scriptura, seu prima, seu media, rationabiliter & pie credendum, omnes homines salvos fieri Deum velle, semperque voluisse. Et cap. 28. Fit manifestum quod diversis, atque numeris modis omnes homines vult Deus salvos fieri, sed qui veniunt, Dei auxilio dirigenentur; qui non veniunt, sua pertinacia reluctantur. Denique Ecclesia in die Pasche ves orans pro hæreticis & schismaticis, sic ait: Omnipotens sempiternus Deus, qui salvos omnes, & neminem vis perire, respice ad animas hæreticorum & schismaticorum, ut omni heretica pravitate depostis, errantium corda respiciant, & ad veritatem redeant unitatem.

* *

bus, hoc debet intelligi in salutem & gratiam omnium.

Adde, quod si verba illa Scriptura significant tantum Christi redemptionem esse ex parte sua pretium sufficientem valore, sed non ordinatione Dei & Christi, destinatum in salutem hominum, posset eadem proprietate Christus dici mortuus & crucifixus pro Dæmonibus; cum pretium sanguinis & mortis ejus, utpote valoris infiniti, fuerit de se sufficientissimum ad redimendos non solum homines, sed etiam Dæmones, si voluisset illud ordinare pro eorum salute & redemptione.

28. Contra secundam evasionem est etiam efficax argumentum ex verbis Apostoli 2 ad Corinth. 5. supra relatis: *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt &c.* Quo loco probat quod omnes & singuli homines mortui sunt, id est contraxerunt debitum moriendi in Adamo, ex eo quod Christus pro omnibus mortuus est: Atqui omnes omnino distributive mortui sunt in Adamo, & in eo contraxerunt debitum moriendi: Ergo & Christus mortuus est pro omnibus, & singulis hominibus distributive, & non solum pro generibus singulorum. Quo argumento utitur D. Augustinus lib. 6. adversus Julianum cap. 4. ubi probat omnes & singulos homines contra illud peccatum originale, ex illo loco Pauli & infert tam verè omnes homines mortuos esse in Adamo, quàm verè pro omnibus Christus mortuus est: Sed omnes & singuli mortui sunt in Adamo: Ergo pro omnibus & singulis Christus mortuus est.

§. III.

Sanctorum Patrum testimonia expenduntur.

29. IN eandem veritatem unanimiter conspirant SS. Patres, tam Græci, quàm Latini, quorum aliqua testimonia illustriora referre sufficere. Ex Græcis igitur Nazianzenus orat. 25. ait: *Omnes citra ullam exceptionem restaurati sumus per celestem Adamam, qui primi Adæ participi sumus, & à serpente decipiti, & peccato mortui.* Et Chrysostomus homil. 4. in cap. 2. Epist. ad Hebræos: *Pro gratia Dei pro omnibus gustaret mortem: non pro fidelibus tantum, sed pro universo mundo, ipse enim pro omnibus mortuus est.* Similiter Epiphanius hæresi 55. *Pro toto quidem mundo se obtulit ipse victima, ipse sacrificium, ipse sacerdos, ipse altare, ipse Deus, ipse homo, ipse Rex, ipse Pontifex, ipse ovium: omnia id nobis pro nobis factus est, ut nobis omnibus, omnibus modis vita fieret.*

30. Ex Latinis verò idem dilèctè affirmant Ambrosius serm. in Psal. 118. versu 84. sic dicens: *Mysticus Sol ille iustitia omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est, & omnibus resurrexit.* Et Leo Papa serm. 11. de passione, ubi sic ait: *Pro omnibus impiis mortuus Dominus, etiam Judas in eo potuisse consequi remedium, si non festinaisset ad laqueum.* Et serm. 1. de Nativit. Domini, *Dominus noster peccati mortisque destructor, sicut nullum à reatu liberum reperit, ita liberandis omnibus venit.* Prosper etiam libro 2. de vocat. Gent. cap. 16. eandem veritatem aperitissimè tradit, his verbis: *Nulla ratio dubitandi est, Jesum Christum Dominum nostrum pro impiis & peccatoribus mortuum, à quorum numero si aliquis liber inventus est, non est pro omnibus mortuus Christus; sed pro suis pro omnibus mortuus Christus.*

31. Plurima etiam extant Augustini testimonia in eisdem rei confirmationem, quæ vitandæ con-

fusionis gratiâ ad quatuor classes reducatur. Primi generis ea sunt, quibus S. Doctor dilèctè me affirmat pro iis omnibus Christum obuisse, quos in mundi fine iudicabit. Omnium summam complectuntur aures hæc verba quæ habent in Psal. 95. sub finem: *Iudicabit orbem terrarum in equitate: non partem, quia non parit emittit iudicari habet, quæ PRO TOTO PRETIUM DEDIT.* Explicat paulo post quid nomine orbis terrarum intelligat. *Iudicabit orbem terrarum in equitate, & populos in veritate sua. Quæ est equitas & veritas? Congregabit secum electos suos ad iudicandum, ceteros autem separabit à dextera. Posturus est enim alios ad dexteram, alios ad sinistram &c.* Igitur orbis terrarum nomine eos omnes intelligit, qui in iudicio cum ad dexteram, tum ad sinistram collocabuntur, id est electos omnes ac reprobos, adeoque cum allerit Christum iudicaturum totum orbem, quia totum emit, dilèctè significat, Christum electos ac reprobos omnes iudicaturum, quia pro electis & reprobis sanguinem fudit. *Totum iudicare habet, quia pro toto sanguinem dedit.*

Addit libro 2. de Symb. ad Catechum. cap. 3. Christum reprobis & maxime Judæis ejus crucifixionibus dicitur in die iudicij: *Videtur vera quæ non fluxit, agnoscat id latet quod pupugit, quoniam & vos, & PROPTER VOS apertum est, nec tamen intrare voluisti.* Quod Laurentius Justinianus libro ligati vitæ cap. 4. aliis verbis expressit: *Apparebit inquit, irux in ostensionem iustitiam, ut appareat quidam iust. sicut reprobi sunt damnati, ad quos Dominus Jesus in spiritu sic loquitur: ego propter vos factus sum homo, propter vos alligatus, crucifixus, aclusus, flagellatus, & crucifixus. Propter tantarum vicarum fructus injuriarum? Ecce pretium sanguinis mei, quem dedi pro redemptione animarum vestrarum. Vbi est sermo mea, quam pretio sanguinis mei mihi deditis &c.* Similia habet Cæcilius Arelatenis homil. 27. ubi etiam allerit, Christum omnibus vulnera sua cum exprobratione ostenturum, quia primò dicit in reos (enclitica) *reos daturum pro pretio carnicibus.*

2. Testimonia secundæ classis ea sunt, quibus Augustinus docet multos reipsa perire & damnari, pro quibus salute donandis Christus mortuus est. Nam in Psalmum 68. sub finem, loquens de Juda proditore, quem constat esse reprobum & damnatum, allerit Christum eum redimere voluisse, atque ut illi vitam æternam conferret, sanguinem suum impendisse: *Christus præ se venerat inquit, & punivit per quem peccatus est: nam Judas traditor punitus est. Sed nos redimimus sanguine suo, & punivit eum de pretio suo. Proiecit enim pretium argenti, quo ab illo Dominus venditus erat, non agnovit pretium quo ipse à Domino redemptus erat.*

3. Nec valet responsio Jansenij dicentis Christum pro reprobis mortuum esse, ut baptismum aut gratiam aliquam temporalem consequerentur, non verò ut ad salutem pervenirent æternam. Nam D. Thomas in cap. 8. Epist. 1. ad Corinth. hæc verba Apostoli: *Peribit infirmus in tua similitudo frater pro quo Christus mortuus est, sic interpretatur. Peribit infirmus in tua similitudo frater, PROPTER QUEM SALVANDUM, Christus mortuus est.*

Adde, quod cum gratia quam in baptismo accipimus, ex natura sua medium sit ad æternam beatitudinem ordinatum, non potest Christus velle seribit eum gratiam alicui tribuere, nisi ex intentione seu voluntate antecedente, & æternæ salutis illi conferendæ.

Ad tertiam

Ad tertiam classẽ ea testimonia pertinent A quibus S. Doctor discretè affirmat Christum morientem, etiam reprobatorum salutem siturisse, a-

anguinem suum funderet. Ideo in cruce suspensum, ut omnes ad se traheret. Ideo denique crucifixum, ut crux Christi non templi esset ara, sed mundi, ut loquitur Leo Papa serm. 8. de Passione.

S. IV.

Absurdis & inconuenientibus Jansenii error exploditur.

Innumera ferè sunt absurda & inconuenientia quæ ex Jansenii sententia sequi videntur, nos hic tantum præcipua & manifestiora colligimus.

In primis ergo hæc sententia facit charitatem Christi erga homines angustam, nam juxta illam Christus innumeris hominibus claudit viscera lux misericordię, & illos ab effectu lux charitatis excludit; eamque facit strictiorem & angustiore, quàm debeat esse charitas cujuscumque fidelis, quæ debeat ad omnes homines se extendere, & dicere quod Paulus ad Philipenses dicebat: Testis est mihi Deus quomodo cupiam vos in visceribus Iesu Christi. Vnde Augustinus serm. 60. de Tempore: Si boni tantummodo amandi sunt, quid dicimus de Deo nostro, de quo scriptum est: Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret. Quid enim boni fecerat mundus, ut eum sic dilexerit Deus? Omnes enim homines non solum malos, sed etiam impiis, & originali peccato mortuos, in anima Christi inuenit, & tamen cum tales essemus dilexit nos.

36.

Secundò, Jansenius facit charitatem Christi simulatam: nam si Christus non voluisset (voluntate saltè antecedenti) salutem Judæorum, nec pro eis offerre Patri præmium sui sanguinis intendisset, procul dubio simulata & fictitia fuisset ejus charitas, quando cum lacrimis dicebat: Ierusalem Ierusalem quæ occidis Prophetas, quoties volui congregare filios tuos &c.

37.

Tertiò, si pro omnibus ac singulorum salute Christus non obierit, mutat unum ex præcipuis fidei nostræ fundamentis: nam juxta doctrinam & institutionem Ecclesiæ unusquisque fidelis tenetur credere, Christum esse suum Redemptorem, non minus quàm Deum esse suum Creatorem, & illum ut talem invocare: At hoc non potest credere, si Christus aliquorum tantum Redemptor esset; præsertim verò, si dicatur esse tantum Redemptor Electorum; de quorum numero se esse nemo credere potest sine speciali revelatione, ut definit Tridentinum sess. 6. cap. 13. Ergo &c. Unde contra Jansenium inlaurare pollumus argumentum quo adversus Calvinistas utitur Malderus, Antverpiensis Episcopus. Omnes omnino, adeoque etiam reprobi, tenentur credere Dei Filium pro ipsorum salute mortuum esse, ut patet ex illo Symboli Nicæni: Qui propter nos homines & propter nostram salutem descendit de cælis &c. At non tenentur credere aliquid falsum, aut dubium; cum fides theologica quæ à nobis exigitur, nec circa falsum, nec circa dubium versari possit: Ergo nedum verum, sed etiam certum & indubitatum est, Dei Filium pro omnium, atque adeo etiam pro reprobatorum salute, mortuum esse. Unde in Concilio Cæsariensi anno 846. celebrato cap. 4. sic dicitur: Christus Iesus Dominus noster, sicut nullus homo est, fuit, vel erit, cujus in illo natura assumpta non fuerit, ita nullus est, fuit, vel erit homo, pro quo passus non fuerit, licet non omnes passionis ejus mysterio redimantur. Eadem veritas expressè traditur à Trident.

38.

Tom. I.

Similia habet D. Bernardus Tractatu de Passione cap. 13. dicens: Non satis credibile est Christum de fidei corporati dixisse, furo &c. sed potius desiderium ardentissimum salutis nostræ ipsum credimus. Unde Arnoldus Carnotensis, vocat si- B

Ad quartam classẽ in spectant ea testimonia, quibus S. Augustinus manifestè indicat, Christi & cruce pendente orationem, omnes profusè e- C

Ad tertiam classẽ ea testimonia pertinent quibus S. Doctor discretè affirmat Christum morientem, etiam reprobatorum salutem siturisse, a-

Tom. I.

Mitto pluralia SS. Patrum testimonia, afferentium ideo Christum in medio terræ salutem hominum operatum esse, ut omnes salvos faceret. Ideo extra portam passum, ut pro omnibus

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

Tom. I.

in Bibli

fest. 6. cap. 3. his verbis: *Et si ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen beneficium mortis eius recipiunt, sed id duntaxat quibus meritum passionis eius communicatur.*

39.

Quartò ruit spes theologica, nisi Christus pro omnium ac singulorum salute mortem suam Patri obtulerit; nam hoc fundamentò Christianorum spes nititur, quòd Christus sanguinem fuderit, ut ipsi non ad baptismum tantum, sed etiam ad salutem perveniant. Unde Augustinus libro *Medit.* cap. 14. *Omnis spes & totius fiducia certitudo mihi est in pretioso sanguine Christi, qui effusus est propter nos & propter vestram salutem. Et Enarrat. in Ps. 148. asserit neminem esse qui aeternam salutem sperare non debeat, quia Christus in caelestis gloriae pignus sanguinem suum nobis tradidit. Tales arras accepimus (inquit) tenemus mortem Christi, tenemus sanguinem Christi. Erigat ergo se humana fragilitas, non desperet, non se collidat, non se avertat, non dicat, non ero beatus. Et mox subiungit: Quid tibi promisit Deus o homo mortalis? Quòd victurus es in aeternum. Non credes? Crede, crede: plus est jam quòd fecit, quàm quòd promisit. Quid fecit? Mortuus est pro te. Quid promisit? Quòd vires cum illo. Incredibilis est quòd mortuus sit aeternus, quàm quòd in aeternum vivat mortalis. Tam quòd incredibile est tenemus. Si propter homines mortuus est Deus, non est victurus homo cum Deo? Non est victurus mortalis in aeternum? Censet igitur Augustinus, Christi mortem & passionem esse præcipuum spei nostræ sustentaculum, subindeque negari non potest, Christi sanguinem pro eorum omnium salute, qui ejusmodi spem concipiunt, fuisse profusum; At non soli Electi, sed etiam reprobi, spem theologicam persæpe concipiunt: Igitur negari non potest, Christi sanguinem, non tantum pro Electorum, sed etiam pro reproborum salute, fuisse fufum.*

40.

Denique Jansenii sententia non solum fidem mutilat, & spem infringit, verum etiam refrigerat charitatem, quæ theologiarum virtutum princeps est, & omnium charitatum excellentissimum; nam cum multa sint divini illius amoris fomenta, eum tamen præcipue fovet & inflammat certa fides & recordatio dilectionis Christi erga nos, quam præcipue exhibuit moriendo pro nobis in cruce. Unde Apostolus 2. ad Corinth. 5. *Charitas Christi urget nos, astimantes hoc, quoniam si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sumus, & pro omnibus mortuus est Christus, ut & qui vivunt jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est. Et Bernardus in Cantica: Super omnia te reddit amabilem, o bone Iesu, calix quem bibisti, opus meæ redemptionis. Similiter Augustinus Tractatu 2. in Epist. 1. Joann. Omnes (inquit) illius simus, qui pro nobis mortuus est, qui pro nobis crucifixus est. Et in libro de sancta Virginit. Internis luminibus inspicite vulnera pendens, cicatrices resurgens, sanguinem morientis. Hæc quanti valeant cogitare, hæc in statera cordis vestri appendite &c. toto vobis figatur in corde, qui pro vobis fixus est in cruce. Hæc est ergo præcipuum divinæ charitatis incentivum, quòd nobis Jansenius eripit, cum pro Electorum tantum salute Christum mortuum esse affirmat; cum enim de sua prædestinatione, seclusa speciali revelatione, nemo certus esse possit, si Christus pro Electorum tantum salute mortem subiit, incerti erunt omnes an tanto beneficio donati sint, subindeque ex illius recordatione ipsorum charitas erga Christum accendi vel foveri non poterit.*

S. V.

Convelluntur præcipua Fundamenta Jansenii.

Objicit in primis Jansenius: D. Augustinus pluribus in locis exponens prædictum locum Apostoli 1. ad Timoth. 2. *Deus vult omnes homines salvos fieri, nusquam illum intellexit universaliter, & secundum distributionem completam, sed semper ei aliquam restrictionem & limitationem adhibuit. Nam lib. 4. contra Julian. cap. 2. de Corrept. & Gratia cap. 14. & de Prædestin. Sanctorum cap. 2. docet hæc verba Apostoli esse intelligenda secundum distributionem accommodam, & non universaliter; ita quòd Deus non velit salvare omnes absolute, sed quòd velit salvare eos omnes qui salvantur. Sicut dicitur aliquis magister docere omnes pueros alicujus civitatis, non quòd omnes addiscant, sed quia nullus nisi ab illo discit.*

Secunda restrictio ejusdem loci est, quòd *omnes* sumatur quidem universaliter, sed universalitate quòdam incompleta, & pro generibus singulorum, non pro singulis generum. Sicut dicitur omne animal fuisse in arca Noë, quia ex omni genere animantium aliquod fuit. Et sicut Luca 11. Pharisei dicuntur decimare omne olus, quia ex omni genere herbarum solvebant decimas. Ita hunc locum Apostoli exponit idem Augustinus in Enchir. cap. 105. ubi ait: *Aut certe sic dictum est, qui omnes homines vult salvos fieri, non quòd nullus hominum esset quem salvum fieri vellet, qui virtutes miraculorum facere noluisset, quos dicit acturos fuisse penitentiam, si fecisset. Sed ut per omnes homines omne genus humanum intelligamus, per quas omnes differentias distributum: Reges, privatos, nobiles, ignobiles, sublimes, humiles, doctos, indoctos, integri corporis, debiles, ingeniosos, tardos, des. fatuos, divites, pauperes, mediocres, mar. res, feminas, infantes, pueros, adolescentes, juvenes, seniores, senes, in linguis omnibus, in moribus omnibus, in artibus omnibus, in professionibus omnibus, in voluntatibus & conscientiarum varietate innumerabili constitutos. & si quid aliud differentiarum est in hominibus. Eandem explicationem adhibet D. Gregorius in 1. Regum lib. 5. ubi ait: *Omnes quippe homines vult salvos fieri, quia de omni genere humanum eligit, quos ad gaudium aeterni salutis trahit.**

Tertia expositio Augustini est, quòd Deus velit omnes homines salvos fieri, non formaliter, sed causaliter; quia facit Sanctos velle & procurare omnium salutem: dixit enim Apostolus, *Prædicare Evangelium omni creature, docete omnes gentes, baptizantes eos, &c.* Sicut Spiritus Sanctus postulare pro nobis dicitur, quatenus facit ut postulemus. Ita idem S. Doctor de Corrept. & Gratia cap. 15. Cum ergo in explicationem verborum Pauli toties Augustinus incidit, & nunquam ea intellexerit universaliter de omnibus hominibus; ex illo loco Apostoli non licet inferre, dari in Deo voluntatem antecedentem de salute omnium hominum.

Respondet Vasquez hic disp. 82. cap. 2. num. 12. Augustinum, locum illum Pauli, nullo ex illis tribus modis recte exposuisse. Idem dicit Petavius Tomo 1. lib. 10. cap. 3. ubi sic habet: *non quàm variis modis locus iste vexatus sit ab iis qui contrarium sentiunt: tres quatuorve ex Augustino commemorati sunt à nobis, cum illius opinionem exponeremus, qui mihi quidem ad eludendum magis excogitati, quàm certi ac solidi videri solent.*

Verum

Verum hac responsio non potest à temeritate A
 excusari. Primò, quia doctrina Augustini in ma-
 teria de Gratia & Prædestinatione non est do-
 ctina alicujus particularis Doctoris, sed totius
 Ecclesiæ, ut dicit Bellarminus, & fatetur ipse
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:

Secundò ejusdem responsionis temeritas con-
 tinet ex eo, quòd non solum D. Thomas hic art.
 1. ad 1. & 2. ad 1. Timoth. 2. lect. 1. sed etiam plu-
 res alii sancti Patres & Ecclesiæ Doctores, eod-
 em modo exponunt & intelligunt prædicta
 verba Apostoli Inter quos præcipui sunt D.
 Gregorius supra relatus, S. Prosper in Epist. ad
 Rufinum, S. Fulgentius de Incarnatione & Gra-
 tia cap. 31. Author librorum hypogonsticon, lib.
 6. sub finem, Lupus Servatus de tribus Quæst.
 qu. 2. de prædest. & denique Epistola synodalis
 Afrorum Episcoporum in Sardinia exulum, &
 acta Ecclesiæ Lugdunensis sub beato Remigio e-
 jus Archiepiscopo. Ex quibus omnibus satis
 constat, quantum illi duo Authores excefferint,
 dum illas Augustini expositiones, non rectas, &
 ad elucubrandum magis excogitatas, quam certas & so-
 lidas, appellarunt. Hæc ergo responsio rejecta

Facile responderi potest cum Joanne à S.
 Thoma quòd expositiones Augustini non con-
 tradicunt Damasceno, sed utraque expositio in
 diverso sensu procedit: quia loquendo de vo-
 luntate antecedenti & inefficaci verum est,
 quòd vult omnes, nullo excepto, salvos esse.
 At verò loquendo de voluntate efficaci & con-
 sequenti etiam est verum, quòd non vult omnes
 de facto salvari, vult tamen ex omnibus ali-
 quos, & quòd nullus salvatur nisi per ejus vo-
 luntatem. Ecce qualiter verum verò tononant,
 nec Damasceno contradicit Augustinus, nec Da-
 mascenus Augustino. Unde S. Thomas in 1.
 dist. 46. qu. 1. art. 1. ad 1. secundum Damascenum
 (inquit) verbum Apostoli intelligitur de voluntate
 antecedente & non de consequente, sed secundum Au-
 gustinum intelligitur de consequente. Unde exponit e-
 um duplitem: uno modo ut sit distributio accommodata
 pro omnibus qui salvantur, alio modo ut sit distributio
 pro generibus singulorum &c. Et in 1. ad Timoth.
 cap. 2. lect. 1. ostendit nihil inter illas expositi-
 ones esse dissidium, & Augustinianas optimè cum
 ea consistere quæ à S. Damasceno traditur. Fa-
 vèque ipsèmet Augustinus in Enchiridio cap.
 103. ubi postquam duas priores expositiones
 tradidit, subdit: Quocumque alio modo id potest in-
 telligi, dummodo concedere non cogamur, aliquid o-
 mnipotenti voluisse fieri, factumque non esse.

Sed quæres, quid causæ sit cur idem S. Doctor
 locis citatis, Apostoli verba, de consequente po-
 titus & absoluta voluntate, quàm de conditio-
 nata & antecedente interpretetur.
 Respondeo ideo Augustinum locis citatis ver-
 ba illa Apostoli de consequente & absoluta vo-

luntate interpretari, quia ibi de Sanctorum præ-
 destinatione & vocatione Dei secundum propo-
 situm stabilienda agebat contra Pelagianos & Se-
 mipelagianos, qui ut refert Prosper in Epistola
 ad Augustinum statuebant Deum velle homi-
 num salutem, generali tantum, indifferetâ, & in-
 differenti voluntate: ita ut, quòd prædestinati
 potius quàm reprobi salvarentur, nullo modo
 in specialem Dei providentiam, & peculiarem
 quandam ipsius voluntatem, sed in humanam
 duntaxat refereretur. Unde Prosper epistola
 citatâ hæc scribit ad Augustinum: Contrarium pu-
 tant Patrum opinioni, & ecclesiastico sensu, quidquid
 de vocatione Electorum secundum Dei propositum dis-
 purasti. Unde ergo S. Doctor efficacem illam
 Dei voluntatem, quâ Deus prædestinatos certò
 ad salutem promovet, firmiter stabiliret, & a Pe-
 lagianorum & Semipelagianorum argumentis
 defenderet, verba illa Apostoli, Deus vult omnes
 homines salvos fieri, de efficaci voluntate, quâ di-
 vina prædestinatio continetur, exponebat; eaq;
 subinde non universaliter, sed per distributio-
 nem accommodam, aut pro generibus singulo-
 rum, non pro singulis generum, esse intelligen-
 da asserbat.

§. VI.

Diluuntur alia Argumenta Jansenii.

Objicit secundo Jansenius plura Scripturæ te-
 stimonia, quibus videtur insinuari Christum
 non esse mortuum pro omnibus, nec suam pas-
 sionem & redemptionem pro omnium salute
 ordinasse. Præcipuus locus est ille qui habetur
 Matth. 26. ubi dicitur: Hic est sanguis novi testa-
 menti, qui pro multis effundetur in remissionem pec-
 catorum. Si pro multis (inquit) ergo non pro
 omnibus. Præterea Scriptura variis in locis asse-
 rit, quòd Christus non est mortuus pro impiis,
 quòd Deus non vult salvare infideles, nec pec-
 catores, &c.

Ad primùm locum respondeo, plures illi ad-
 hiberi explicationes. In primis aliqui dicunt,
 non esse extraneum in Scriptura, ut interdum
 per hoc nomen, multi, designentur omnes: hoc
 enim fundamentum habet in Apostolo, qui eod-
 em termino utitur, ad probandum peccatum
 originale in omnes & singulos filios Adæ esse
 transfusum: dicit enim ad Rom. 5. Sicut per in-
 obedientiam unius hominis peccatores constituti sunt
 multi: ita & per unius obedientiam justii constituuntur
 multi.

Secundò dici potest, quòd interdum in Scri-
 ptura eventus rei futuræ exprimitur per mo-
 dum intentionis: quemadmodum cum dicitur,
 hoc factum est, ut impleveretur propheta: id est ita fa-
 ctum est, quòd sequatur inde impletas esse pro-
 phetias. Et in hoc sensu dici potest Christi san-
 guis pro multis tantum effusus, id est eo eventu,
 ut fructus ejus non in omnes, sed tantum in
 multos redundet; quia multi sunt, qui ex pro-
 pria malitia vel negligentia talem fructum im-
 pediunt.

Tertiò hic locus ab aliis ita explicari solet, ut
 Christi sanguis significetur effusus, pro multis,
 quoad efficaciam, & pro omnibus quantum ad
 sufficientiam. Unde D. Thomas super illum lo-
 cum Matthæi ait, Sanguinem Christi suffum esse, &
 pro multis, & pro omnibus: quia si consideretur suffi-
 cientia ipse est propitiatus pro peccatis nostris, & non
 pro nostris tantum, sed pro totius mundi, sed si conside-

remus efficaciam, effectum non habet, nisi in his qui salvantur, & hoc ex culpa hominum.

53. Ad alia loca Scripturæ, in quibus dicitur Christum non esse mortuum pro impiis, & nolle salvare infideles & peccatores: dicendum est, Scripturam in his locis non excludere à Christi redemptione, vel Dei benevolentia, personas illas substantialiter, quas contingit esse sub peccato, vel infidelitate; sed tantum exprimi in illis propositionibus conditionem, cum qua reduplicativè Deus non vult salutem in illis exequi: id est significari, Deum non velle salvare peccatores aut infideles, manentes in peccato aut infidelitate.

54. Ex quo intelliges verba Concilii Valentini B. 3. cap. 4. ubi dicitur: *Christus non est mortuus pro his, qui in impietate mortui erant ante passionem ejus: sensus enim est, illum non esse mortuum pro illis, eo fine ut jam postis in statu damnationis, post exitum hujus vitæ applicaretur eis sua redemptio: unde in illo Concilio citatur propheticum oraculum Osee, quo Christus dicitur inferni esse dominator, non liberator: non tamen dicitur in illo Concilio, quod illis, quos jam damnatos Christus reperit in inferis, non fuerit tempore vitæ illorum oblata Christi redemptio, & auxilia ad salutem sufficientia.*

55. Objicit tertio Jansenius quædam Augustini testimonia, quæ videntur favere hæc sententia. Nam Epist. 2. ad Evodium ait: *Non perit unus ex his pro quibus mortuus est Christus.* Et serm. 8. Natalis S. Vincentii: *Christus non perdit quos emit sanguine.* Item sapiens repetit, illos esse tantum redemptos à Christo qui actu salvantur: Ergo ex Augustino Christus non est mortuus pro reprobis, sed tantum pro prædestinatis.

56. Respondeo quod quando D. Augustinus dicit, *neminem perire ex his pro quibus mortuus est Christus, aut illum neminem perdere ex his quos suo sanguine redemit, solum intendit, neminem perire, aut perdi à Christo, ex impotentia eos custodiendi & defendendi, vel ex defectu virtutis, ut enim ipsemet dicebat Joann. 10. Nemo rapit oves meas de manu mea. Non autem intendit, quod nemo pereat ex propria libertate, vel culpa: nam Joann. 17. dicit Christus, perisse aliquem eorum quos à Patre sibi datos acceperat, filium scilicet perditionis.*

57. Ad aliud, quod additur, dicendum est, quod hæc vox, *redimere*, duos habet sensus. In primis enim redimere significat sufficiens pretium pro libertate captivi offerre, cum voluntate sincera ut tale pretium illi applicetur. Secundò redimere idem significat quod actu liberare captivum à servitute. Quando ergo D. Augustinus dicit illos tantum esse redemptos à Christo qui actu salvantur, loquitur de redemptione non in primo, sed in secundo sensu, ut explicat D. Prosper in Respons. ad 1. objectionem Vincentianam, his verbis: *Cum propter unam omnium naturam, & unam omnium causam, à Domino nostro in veritate susceptam, rectè omnes dicantur redempti, & tamen non omnes à captivitate sint liberati, redemptionis proprietates penes illos est, qui non jam vasa diaboli, sed membra sunt Christi. Id est hi tantum dicuntur redempti, qui sunt iustificati, & à potestate diaboli liberati.*

58. Objicit insuper Jansenius: *Christus non oravit pro reprobis, sed solum pro prædestinatis: Ergo non pro illis, sed tantum pro istis mortuus est. Consequentia videtur legitima ex paritate*

A rationis, Antecedens verò probatur ex verbis illis Christi Joann. 17. *Non pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi, quæ S. Augustinus significat præparat, ut ab illa oratione reprobos excludat. Similiter S. Thomas in cap. 17. Joann. lect. 2. hæc verba, Non pro mundo rogo, sic exponit, id est pro mundi dilectoribus. Unde idem S. Doctor 2. 2. qu. 21. art. 4. ad 2. ait, Christum non orasse pro omnibus crucifixoribus, neque etiam pro omnibus qui erant credituri in eum: Ergo Christus non oravit pro reprobis, sed solum pro prædestinatis.*

Respondeo primò, dato Antecedente, negando Consequentiam, nam ut rectè observavit Cardinalis Toletus super cap. 17. Joann. annot. 2. Christi oratio atque mors sic inter se comparantur, ut Christus animam agens pro iis omnibus sanguinem obtulerit pro quibus aliquando preces fuderit; non verò pro illis omnibus semper oravit; pro quibus erat moriturus: quia Christi sacrificium generale esse debuit, eosque complecti omnes quibus bene volebat; preces verò quandoque particulares esse potuerunt.

Respondeo secundò, negando Antecedens, ad cuius probationem dicendum, quod, quando Christus dicebat Joann. 17. *Non pro mundo rogo, solum declarare volebat se non orare pro mundo, seu pro mundi dilectoribus, ut interpretatur S. Thomas oratione illà peculiari, quam tunc Christus post cenam ultimam fundebat pro solis Apostolis; non autem quod nullo planè modo pro mundo & dilectoribus orare intendebat; nam ibidem versu 21. orat ut mundus credat in eum, & in cruce pendens pro crucifixoribus suis oravit, & verba illa, Pater ignosce illis, ad omnes tortores suos extendit, ut supra ex Augustino vidimus, unde, quando S. Thomas loco citato ex tertia parte ait, *Christum non orasse pro omnibus crucifixoribus suis, neque etiam pro omnibus qui erant credituri in eum, non intendit quod Christus nullo modo pro ipsis oraverit, sed solum quod pro ipsis non oraverit oratione absoletâ, & procedente ex voluntate consequenti, atque ut illis vitam æternam & mediâ efficaciter ad illam conducentiâ à Patre obtineret, sic enim oravit solum pro prædestinatis, Unde statim subdit Doctor sanctus: Sed pro his solum qui erant prædestinati, ut per ipsum vitam consequerentur æternam. Quibus verbis apertè declarat, se tantum illud genus orationis in Christo negasse pro crucifixoribus suis (inter quos plures erant reprobi) quam habuit pro Electis, pro quibus oravit ut infallibiliter vitam consequerentur æternam.**

ARTICULUS III.

E An Voluntas antecedens salvandi omnes homines, sit in Deo formaliter & propriè, vel solum eminenter & metaphoricè?

Hanc quæstionem movemus contra aliquos recentiores theologos, qui licet contra Jansenium doceant velle omnes homines salvos fieri, voluntate antecedenti; hanc tamen voluntatem asserunt non reperiri in Deo propriè & formaliter, sed metaphoricè tantum, vel eminenter, illamque non esse voluntatem beneplaciti, sed tantum signi. Ita Guillelmus Eltitus in 1. dist. 46. §. 3. & Basilius Legionensis in 1. part. quæstione 6. scholasticâ capite 12. citans pro hac sententia Alexandrum, Bonaventuram, & Seco;